

Šola za časnikarje v Lvovu. Pri akademični lvovski čitalnici so ustanovili l. 1904. časnikarski odbor pod naslovom „Kółko dziennikarskie“, v katerem so razni odlični poljski časnikarji imeli za udeležence predavanja o časnikarstvu. Predavanja so bila vedno zelo dobro obiskana, in zato se je obrnilo „Kółko“ s prošnjo do „Szkoly nauk politycznych“ v Lvovu, katere predsednik je vseučilišni rektor dr. Wladyslaw Ochenkowski, da bi se v Lvovu ustanovila šola za časnikarje po vzoru enakih šol v Berlinu, Parizu, Lillu in Novem Jorku. Mnogo poljskih časnikov je sprejelo ta predlog z navdušenjem, kakor „Kuryer Warszawski“, „Gazeta Polska“, „Biblioteka Warszawska“ in drugi; upanje je torej, da bodo imeli Poljaki prvo časnikarsko šolo v Avstriji. *Fr. Št.*

Ženski obzor. Novo polje za žensko delo se je odprlo v Galiciji. Deželni odbor je namreč dovolil,

moških rokodelcev. Židovske šivilje v večjih mestih zaslužijo na teden povprečno 6—8 rubljev (na deželi samo 2—3 rublje). Druge židovske delavke, četudi delajo 15 ur na dan, zaslužijo na teden 3 rub., včasih le 2 rublja. — Prihodnji mednarodni ženski kongres se bode letos vršil v Milanu. Med drugim se bode na shodu razpravljalo o boleznih delavk in o sredstvih proti njim. — V Zedinjenih državah ameriških je bilo od l. 1870. do 1890. — 414 ženskih v raznih uradih; sedaj jih je 4875. Število časnikaric je tudi veliko: 888 (prej samo 35); umetnic je 10.810 (prej samo 412); knjigovoditeljic je 27.777 (prej le 9).

Poljski časniki v Ameriki. V Chicagu izhaja precej poljskih časnikov, izmed katerih sta dva dnevnika: „Dziennik Chicagski“, ki ga izdajajo oo. redemptoristi, in „Dziennik Narodowy“, ki ga izdajajo laiki. Prvi je urejevan v katoliškem duhu ter je najbolj

RUSKI ČASTNIKI OBEDUJEJO.

da se ženske smejo z moškimi vred udeleževati izkušenj za občinske uradnike, kakor naprimer tajnike, blagajnike in revizorje. Kandidatinje morajo biti avstrijske državljanke, zmožne deželnih jezikov in dovolj omikane. Izkušnje se bodo napravljale pod nadzorstvom deželnega odbora in se bode zahtevalo znanje deželnih in občinskih zakonov (za tajnice), znanje knjigovodstva, sestavljanja proračunov, inventarjev ter znanje temeljnih deželnih zakonov (za blagajničarke in nadzornice). — List „Der Freund“ podaja zanimive podatke o židovskih delavkah. Od skupnega števila 76.548 židovskih delavk peča se tretji del s šivanjem in klobučarstvom; ostali del pa z različnimi rokodelstvi. Lastne delavnice ima 29.744 delavk; 21.893 je učenk. Plačilo ženskih je nižje od plačila

priljubljen med ameriški Poljaki; drugi je pisan v liberalnem duhu in nima mnogo naročnikov. V politiki podpira prvi demokratično stranko, drugi pa republikansko. Izmed tednikov je najstarejša „Gazeta Polska w Chicago“, ki je bila ustanovljena pred 25 leti. Po starosti je na drugem mestu „Gazeta Katolicka“, ustanovljena od I. Smulskega. Glasila poljskih društev v Chicagu so: „Zgoda“, glasilo največjega poljskega društva v Ameriki „Związek Naroda Polskiego; „Narod Polski“, glasilo „Zjednoczenia Rzymsko-katolickiego“; „Sztandar“, glasilo „Związku Młodzieży.“ Razun tega izhaja še nekoliko listov, ki jih izdajajo razna verska ali politična društva.

Litavski tisk na Ruskem. Vsled raznih svobod podeljenih litavskemu narodu od strani ruske vlade

se je začelo živahno gibanje na književnem litavskem polju. V Vilni, kakor smo sporočili že v 1. številki „Dom in Sveta“, je začel izhajati litavski dnevnik. Razun tega lista bode v Vilni izhajal še pod uredništvom g. Ambroževiča litavski štirinajstdnevnik, ki bo posvečen čebelarstvu. V Petrogradu je že začel izhajati tudi literarni tednik s podobami z naslovom „Lietuvin laikrastis“; urejuje ga A. Smigla. —

Slovanska misel pri Poljaki napreduje.

Po izgledu češke slovanske revije „Slovanský Přehled“ je začel v Krakovu izhajati mesečnik „Świat slowiański“ kot glasilo „Kluba slowiańskiego“, katerega predsednik je znani slavist prof. dr. M. Zdzichowski. List bo urejeval dr. Feliks Konieczny, tudi nam Slovencem še izza časnikarskega sestanka znani knjižničar vseučiliške biblioteke krakovske.

Maršal Ojama s soprogo.

Ivan Nečuj-Levickij. Malorusi so se pred kratkim pri raznih slovesnostih spominjali zaslužne delavnosti Iv. Nečuja-Levickega, ki že 35 let deluje na njivi maloruske književnosti. Iv. Nečuj-Levickij je začetnik maloruskega socialnega romana; on je prvi spoznal škodljivost onega prepada, ki deli maloruske omikance od maloruskega preprostega ljudstva ter je takoj začel v svojih povestih zidati most čez le-ta prepad. 35 let že kaže v slikah iz življenja naroda, kje je maloruska moč, kje je maloruska bodočnost. — Rodil se je dne 13. novembra 1838. v Stebnevu

(kijevska gub.) iz stare duhovniške družine. Šolal se je najprej v bogoslovski šoli, potem v kijevskem duhovnem semenišču, kjer se je pečal s francosko in rusko književnostjo. Ko je končal študije, je postal učitelj (1860) zemljepisja, računoslavlja in cerkvenoslovanskega jezika v bogoslavskem duhovnem učilišču, pozneje je opravljal službo profesorja v Poltavi, Kališu in Kišinjevu. Sedaj živi v pokoju v Kijevu. Svoje književno delovanje je začel v Poltavi; že njegove prve povesti se odlikujejo po globokem čutu in lepoti jezika. Gradivo za povesti zajema Levickij iz revnega življenja preprostega naroda. Lepe so njegove povesti „Dvi Moskovki“, „Ribalka Panas Kruť“, naravnost poetična je pripovedka „Mikola Džeija“. Žalostne razmere seljakov riše s spretnim peresom v delu „Burlačka“. Levickij se pa peča tudi z razmerami maloruske inteligence, kateri odkritosrčno očita napake, zlasti zanemarjenje preprostega naroda. („Pričena“, „Hmari“.) Najboljše povesti Levickega so tiste, za katere je čipal predmete iz življenja preprostih ljudi, slabejše so one, v katerih riše razmere maloruske inteligence. Kriv pa ni pisatelj, ampak nezdrave okoliščine, v katerih inteligenca živi. V zadnjem času je začel pisati tudi zgodovinske romane („Hetman Ivan Vihovskij“); poizkušal je tudi pisati drame, literarno-kritične, narodopisne in zgodovinske razprave — ali najbolj mu uspeva družabni roman, katerega je v maloruski književnosti začetnik in najboljši predstavitelj. *Fr. Št.*

Viktor Mihajlovič Mihajlovskij. Dne 9. decembra je umrl v Moskvi ruski zgodovinar in pedagog V. M. Mihajlovskij (roj. 1846.). Bil je gimnazijski profesor in pozneje ravnatelj druge moskovske gimnazije. Spisal je dolgo vrsto temeljitih del zgodovinskih, narodopisnih in pedagoških. Njegovo najboljšo pedagoško delo ima naslov: „O duši otroka“. V zgodovini se je zlasti pečal z dobo francoskega prevrata in zgodovino Vzhoda.

Julian Galaktionovič Korolenko. 8. decembra je v Moskvi umrl starejši brat z anega pisatelja sibirskih povesti Vladimira Korolenka, J. Gal. Korolenko. Ni bil sicer noben imeniten pisatelj, a vendar je njegovo ime v ozki zvezi z literaturo in publicistiko. Rajni je bil dolga leta korektor petrogradskega lista „Novoe Vremja“, potem moskovskega dnevnika „Russkija Vedomosti“. Gal. Korolenko je bil izredne pesniške nadarjenosti; o tem pričajo njegovi verzi, ki jih je objavljala „Russkaja Mysl“. Svojega brata Vlad. Korolenka je pripravil za pisateljski poklic. Vlad. Korolenko sam v nekaterih spisih imenuje brata Julijana „učitelja življenja“.

Aleksander Nikolajevič Pypin, eden izmed najimenitnejših slovstvenih zgodovinarjev in kritikov ruskih, je dne 9. decembra umrl v Petrogradu. Porodil se je v Saratovu l. 1833. Vseučiliščne študije je končal v Petrogradu in l. 1860 je bil imenovan za profesorja iste univerze, ali te službe ni opravljal dolgo,